

Hallituksen esitys Eduskunnalle Brasilian kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Brasilian kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi huhtikuussa 1996 tehdyn sopimuksen.

Sopimus rakentuu eräin poikkeuksin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) laatimalle mallisopimukselle. Sopimus sisältää määräyksiä, joilla sopimusvaltiolle myönnetään oikeus verottaa eri tuloja, kun taas toisen sopimusvaltion on vastaavasti luovuttava käyttämästä omaan verolainsäädäntöön perustuvaa verottamisoikeuttaan tai muulla tavoin myönnettävä huojennusta verosta, jotta kansainvälinen kaksinkertainen

verotus vältetään. Lisäksi sopimuksessa on muun muassa syrjäntäkieltoa ja verotustietojen vaihtoa koskevia määräyksiä. Sopimukseen liittyy pöytäkirja, joka on sopimuksen olennainen osa.

Sopimus tulee voimaan viidentenätoista päivänä siitä päivästä, jona sopimusvaltioiden hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen eräiden lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti sopimuksen kanssa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Suomen ja Brasilian välillä tehtiin 16 päivänä helmikuuta 1972 sopimus tulon kaksinkertaisen verotuksen sekä veron kiertämisen estämiseksi (SopS 2/1974). Sopimusta sovellettiin Suomessa ensimmäisen kerran vuodelta 1974 toimitetussa verotuksessa. Sopimusta muutettiin 12 päivänä kesäkuuta 1989 tehdyllä pöytäkirjalla (SopS 107/1991).

Kaksinkertaisen verotuksen välttämisen alalla tapahtuneen kehityksen johdosta on Brasilian kanssa voimassa olevaa verosopimusta pidettävä vanhentuneena ja siten tarkistusta kaipaavana. Lisäksi on sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen sekä Suomen että Brasilian verolainsäädäntöön tehty olennaisia muutoksia. Näistä syistä uuden sopimuksen tekeminen Brasilian kanssa on ollut tarpeellista.

2. Asian valmistelu

Sopimusta koskevat neuvottelut käytiin Brasiliassa maaliskuussa 1992, jolloin neuvottelujen päätteeksi parafoitiin englannin kielellä laadittu sopimusluonnos. Tämän jälkeen sopimusluonnokseen tehtiin kirjeenvaihdolla useita muutoksia.

Sopimus allekirjoitettiin Brasiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996.

Sopimus noudattaa pääasiallisesti Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) laatimaa mallia kahdenkeskiseksi verosopimukseksi. Poikkeamat tästä mallista koskevat muun muassa liike-tulon, kiinteästä omaisuudesta saatavan tulon, merenkulusta ja ilmakuljetuksesta saatavan tulon, osingon, koron, rojalitin, myyntivoiton, eläkkeiden ja muun tulon verottamista. Joidenkin näiden tulojen osalta on sille sopimusvaltiolle, josta tulo kertyy, annettu jossakin määrin laajempi

verottamisoikeus kuin OECD:n mallisopimus edellyttää. Tätä verottamisoikeuden laajenusta, joka on nähtävä myönnytyksenä Brasilian hyväksi, voidaan kuitenkin pitää perusteltuna, kun otetaan huomioon Brasilian asema kehitysmaana.

Sekä Suomi että Brasilia soveltavat veronhyvitysmenetelmää päämenetelmänä kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Sopimuksen tarkoituksesta johtuu, että so-

pimusvaltio ja muut sopimuksessa tarkoitettujen verojen saajat eivät käytä verottamisoikeuttaan sopimuksessa määrättyissä tapauksissa tai että ne sopimuksessa edellytetyllä tavalla muutoin myöntävät huojennusta verosta. Sopimusmääräysten soveltaminen merkitsee Suomen osalta tällöin, että valtio ja kunnat sekä evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan seurakunnat luopuvat vähäisestä osasta verotulojaan, jotta kansainvälinen kaksinkertainen verotus vältettäisiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö

1 artikla. Tässä artiklassa määritetään ne henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan. Artikla on OECD:n mallisopimuksen mukainen. Sopimusta sovelletaan henkilöihin, jotka asuvat sopimusvaltiossa tai molemmissa sopimusvaltioissa. Sanonta "sopimusvaltiossa asuva henkilö" määritellään 4 artiklassa. Eräissä tapauksessa sopimusta voidaan välillisesti soveltaa myös kolmannessa valtiossa asuvaan henkilöön. Tietojen vaihtamista koskevan 25 artiklan mukaan vaihdettavat tiedot voivat nimittäin koskea henkilöitä, jotka eivät asu kummassakaan sopimusvaltiossa.

2 artikla. Verot, joihin sopimusta sovelletaan, määritellään ja mainitaan tässä artiklassa. Varallisuusveroja ei ole sisällytetty sopimuksen soveltamisalaan, koska Brasiliassa ei ole yleistä varallisuusveroa eikä kansainvälistä kaksinkertaista verotusta siten voi syntyä varallisuusveron osalta.

3—5 artikla. Näissä artikloissa määritellään eräät sopimuksessa esiintyvät sanonnat. Eräin poikkeamin artiklat ovat OECD:n mallisopimuksen mukaisia. Sopimuksen 3 artiklassa on yleisiä määritelmiä. Sanonta "sopimusvaltiossa asuva henkilö" määritellään 4 artiklassa. Tämän artiklan määräykset poikkeavat sanamuodoltaan OECD:n mallisopimuksesta siinä, että kaksoisasumistapauksessa muun kuin luonnollisen henkilön kotipaikka ratkaistaan sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisin sopimuksin. Sanonta "kiinteä toimipaikka", joka määritellään 5 artiklassa ja joka on tärkeä erityisesti liike-tulon verotusta koskevan 7 artiklan soveltamisen kannalta, poikkeaa OECD:n mallisopimuksesta muun muassa siinä, että rakennus- tai asennustoiminnan

suorittamispaikkaa pidetään kiinteänä toimipaikkana jo kun toiminta on kestänyt yli kuusi kuukautta (5 artiklan 3 kappale), kun tämä ajanjakso mallisopimuksen mukaan on 12 kuukautta. Suomen ja teollistuneiden maiden välisissä verosopimuksissa tämä aika on miltei poikkeuksesta myös 12 kuukautta.

Määritelmiä on myös sopimuksen muissa artikloissa. Niinpä määritellään esimerkiksi sanonnat "osinko", "korko" ja "rojalti" niissä artikloissa, joissa käsitellään näiden tulojen verotusta (10, 11 ja 12 artikla).

6 artikla. Kiinteästä omaisuudesta saatua tuloa voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa omaisuus on. Tällaiseen tuloon rinnastetaan artiklan mukaan muun muassa tulo, joka saadaan kiinteistöyhteisön osakkeen tai muun yhteisöosuuden perusteella hallitun huoneiston vuokralleannosta. Niin ollen voidaan esimerkiksi tuloa, jonka suomalaisen asunto-osakeyhtiön osakkeenomistaja saa niin sanotun osakehuoneiston vuokralleannosta, verottaa Suomessa.

7 artikla. Tämän artiklan mukaan sopimusvaltiossa olevan yrityksen saamasta liike-tulosta voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa vain, jos yritys harjoittaa toimintaansa viimeksi mainitussa valtiossa olevasta kiinteästä toimipaikasta. Kiinteän toimipaikan käsite määritellään sopimuksen 5 artiklassa. Milloin liike-tuloon sisältyy tuloja, joita käsitellään erikseen sopimuksen muissa artikloissa, näihin tuloihin sovelletaan tässä tarkoitettuja erityismääräyksiä (5 kappale).

Sopimuksen 10 artiklan 6 kappaleeseen sisältyvän määräyksen mukaan Suomessa asuvan henkilön Brasiliassa olevaa kiinteää toimipaikkaa voidaan verottaa toimittamalla pidätys lähteellä. Vero lähdevaltiossa saada enintään 10 prosenttia kiinteän toimipai-

kan tulosta, josta jo on vähennetty yhtiöverro.

8 artikla. Tämä artikla sisältää merenkulusta ja ilmakuljetuksesta saadun tulon osalta poikkeuksia 7 artiklan määräyksiin. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa kansainvälisestä merenkulusta tai ilmakuljetuksesta, verotetaan vain tässä valtiossa, silloinkin kun tulo on luettava kuuluvaksi kiinteään toimipaikkaan, joka yrityksellä on toisessa sopimusvaltiossa (1 kappale).

9 artikla. Etuysteydessä keskenään olevien yritysten saamaa tuloa saadaan tämän artiklan mukaan oikaista, jos perusteetonta voitonsiirtoa voidaan näyttää tapahtuneen. Suomessa tällä määräyksellä on merkitystä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 31 §:n soveltamisen kannalta.

10 artikla. Osingosta voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa osingon saaja asuu (1 kappale). Jos kuitenkin brasilialaisen yhtiön maksaman osingon saajana on suomalainen yhtiö, osinko on Suomessa vapautettu verosta, jos saaja hallitsee välittömästi vähintään 10 prosenttia osingon maksavan yhtiön äänimäärästä (22 artiklan 2 kappaleen b kohta). Osingosta voidaan artiklan 1 kappaleen mukaan verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, jossa osingon maksavan yhtiön kotipaikka on (lähdevaltio). Tällöin vero lähdevaltiossa on rajoitettu 10 prosenttiin osingon kokonaismäärästä, jollei 5 kappaleen määräyksiä ole sovellettava. Tämä verokanta on tytäryhtiöltä saadun osingon osalta korkeampi ja muiden osinkojen osalta alempi kuin OECD:n mallisopimuksessa, jossa verokannat ovat tytäryhtiöosinkojen osalta 5 ja muiden osinkojen osalta 15 prosenttia. Syntynyt kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa veronhyvityksellä 22 artiklan 2 kappaleen a kohdan määräysten mukaisesti.

Artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan tällä hetkellä vain Brasiliasta Suomeen maksettaviin osinkoihin. Artiklan 2 kappaleen mukaan tätä kappaletta nimittäin sovelletaan niin kauan kuin Suomessa asuvalla henkilöllä Suomen lainsäädännön mukaan on oikeus veronhyvitykseen Suomessa asuvan yhtiön maksaman osingon osalta. Tällöin Suomessa asuvan yhtiön Brasiliassa asuvalle henkilölle maksama osinko on vapaa Suomessa osingosta määrittävästä verosta. Määräykset ovat Suomen verosopimuksissaan nykyisin noudattaman käytännön mukaiset.

Pöytäkirjan 2 kappaleen b kohdan mukaan sovelletaan osinkoartiklassa määrättyjä verokantoja vain kymmenen ensimmäisen soveltamisvuoden aikana, jollei sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä sovita tämän ajan pidentämisestä.

11 artikla. Korosta voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa koron saaja asuu (1 kappale). Korosta voidaan 2 kappaleen mukaan verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, josta se kertyy (lähdevaltio), jollei se ole siellä verosta vapaa 3 kappaleen nojalla. Viimeksi mainitun kappaleen mukaan korosta ei veroteta lähdevaltiossa, jos koron saajana on sopimusvaltio, sen valtiollinen osa, paikallisviranomainen, julkisyhteisö tai tässä kappaleessa tarkoitettu rahalaitos. Artiklan 2 kappaleen määräysten mukaan vero lähdevaltiossa saa olla enintään 15 prosenttia koron kokonaismäärästä (OECD:n mallisopimuksen mukaan 10 prosenttia). Syntynyt kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa veronhyvityksellä 22 artiklan 2 kappaleen a kohdan määräysten mukaisesti. Suomelle lähdevaltion verottamisoikeutta koskevilla määräyksillä ei ole juuri mitään käytännön merkitystä jo siitä syystä, että luonnollisen henkilön, joka ei asu Suomessa, ja ulkomaisen yhteisön on tuloverolain (1535/1992) 9 §:n 2 momentin mukaan vain eräissä harvinaisissa ja vähämerkityksellisissä tapauksissa suoritettava Suomessa veroa täältä saadusta korosta.

Pöytäkirjan 2 kappaleen b kohdan mukaan sovelletaan korkoartiklassa määrättyjä verokantoja vain kymmenen ensimmäisen soveltamisvuoden aikana, jollei sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä sovita tämän ajan pidentämisestä.

12 artikla. Rojaltista voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa rojaltin saaja asuu (1 kappale). OECD:n mallisopimuksesta poiketen voidaan 2 kappaleen mukaan kuitenkin rojaltista verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, josta se kertyy (lähdevaltio). Tällöin vero lähdevaltiossa saa olla enintään 10 prosenttia rojaltin kokonaismäärästä, kun rojalti maksetaan filmin taikka nauhan sekä kirjallisen, taiteellisen tai tieteellisen teoksen tekijänoikeuden käytöstä tai käyttöoikeudesta, 25 prosenttia, kun rojalti maksetaan tavaramerkin käytöstä tai käyttöoikeudesta ja 15 prosenttia kaikissa muissa tapauksissa. Rojaltista, joka maksetaan kiinteän omaisuuden käyttöoikeudesta sekä kaivoksen tai muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä, verotetaan

6 artiklan mukaan. Syntynyt kaksinkertainen verotus poistetaan Suomessa veronhyvityksellä 22 artiklan 2 kappaleen a kohdan määräysten mukaisesti.

Pöytäkirjan 2 kappaleen b kohdan mukaan sovelletaan rojaltiartiklassa määrättyjä verokantoja vain kymmenen ensimmäisen soveltamisvuoden aikana, jollei toimivaltaisten viranomaisten välillä sovita tämän ajan pidentämisestä.

13 artikla. Myyntivoiton verottaminen säännellään tässä artiklassa. Määräykset ovat asunto-osakeyhtiön osakkeen ja muun kiinteistöyhteisön osuuden luovutuksesta saatua voittoa koskevin lisäyksin (2 kappale) OECD:n mallisopimuksen mukaiset.

14 artikla. Itsenäisestä ammatinharjoittamisesta saatua tuloa verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa tulon saaja asuu, jollei hänellä ole toimintansa harjoittamista varten toisessa sopimusvaltiossa kiinteää paikkaa, esimerkiksi vastaanotto- tai toimistohuoneistoa. Viimeksi mainitussa tapauksessa voidaan kiinteään paikkaan kuuluvasta tulosta verottaa siinä valtiossa, jossa tämä kiinteä paikka on.

15—17 artikla. Näihin artikloihin sisältyvät yksityistä palvelusta (15 artikla), johtokunnan jäsenen palkkiota (16 artikla) sekä taiteilijoita ja urheilijoita (17 artikla) koskevat määräykset ovat eräin täsmennyksin ja poikkeamin OECD:n mallisopimuksen ja Suomen verosopimuksissaan noudattaman käytännön mukaiset.

18 artikla. Yksityiseen palvelukseen perustuvaa eläkettä ja muuta samanlaista hyvitystä verotetaan 1 kappaleessa olevan pääsäännön mukaan vain saajan kotivaltiossa. Artiklan 2 kappaleen mukaan voidaan kuitenkin sopimusvaltion sosiaaliturvaa koskevan lainsäädännön tai sopimusvaltion järjestämän julkisen sosiaaliturvan nojalla maksettua eläkkeitä ja muita etuuksia sekä elinkorkoa verottaa tässä valtiossa. Tämä poikkeusmääräys merkitsee sitä, että muun muassa TEL-työeläkettä, joka maksetaan Brasiliassa asuvalle saajalle, voidaan verottaa Suomessa.

19 artikla. Julkisesta palveluksesta saatua tuloa verotetaan 1 kappaleen a kohdassa olevan pääsäännön mukaan vain siinä sopimusvaltiossa, josta maksu tapahtuu. Vastaava pääsääntö on 2 kappaleen a kohdan mukaan voimassa tällaisen palveluksen perusteella maksettavan eläkkeen osalta. Artiklan 1 kappaleen b kohdassa ja 2 kappaleen b kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa palkkatulota tai

eläkettä verotetaan kuitenkin vain saajan kotivaltiossa. Artiklan 3 kappaleessa mainitun edellytyksin verotetaan taas julkisesta palveluksesta saatua tuloa ja tällaisen palveluksen perusteella saatua eläkettä niiden määräysten mukaan, jotka koskevat yksityisestä palveluksesta saatua tuloa ja tällaisen palveluksen perusteella saatua eläkettä.

20 artikla. Tässä artiklassa on määräyksiä opiskelijoiden ja harjoittelijoiden saamien tulojen verovapaudesta eräissä tapauksissa. Artikla on OECD:n mallisopimuksen mukainen. Pöytäkirjan 1 kappale sisältää 20 artiklaa koskevan täydentävän määräyksen. Samankaltainen määräys on monessa aikaisemmassakin Suomen tekemässä verosopimuksessa.

21 artikla. Tulosta, jota ei ole käsitelty 6—20 artiklassa, verotetaan vain siinä sopimusvaltiossa, jossa tulon saaja asuu, jollei tulo kerry toisessa sopimusvaltiossa olevasta lähteestä. Viimeksi mainitussa tapauksessa tulosta voidaan verottaa myös tässä toisessa valtiossa.

22 artikla. Veronhyvitysmenetelmä on tämän artiklan mukaan molemmissa sopimusvaltioissa päämenetelmä kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi. Suomea koskevat määräykset ovat 2 kappaleessa ja Brasiliassa koskevat 1 kappaleessa. Artiklan 2 kappaleen a kohdan määräykset rakentuvat sille sopimuksessa omaksutulle periaatteelle, että tulon saajaa verotetaan siinä sopimusvaltiossa, jossa hän asuu (kotivaltio), myös sellaisesta tulosta, josta sopimuksen mukaan voidaan verottaa toisessa sopimusvaltiossa (lähdevaltio). Kotivaltiossa maksettavasta verosta vähennetään kuitenkin vero, joka sopimuksen mukaisesti on maksettu samasta tulosta toisessa sopimusvaltiossa. Vähennyksen määrä on kuitenkin rajoitettu siihen kysymyksessä olevasta tulosta kotivaltiossa maksettavan veron osaan, joka suhteellisesti jakautuu sille tulolle, josta voidaan verottaa lähdevaltiossa. Veronhyvitysmenetelmää ei tietenkään sovelleta Suomessa niissä tapauksissa, joissa osinko on vapaa Suomen verosta 2 kappaleen b kohdan määräysten nojalla. Artiklan 2 kappaleen c kohdan määräykset merkitsevät sitä, että tuloverolain 11 §:n 1 momentissa oleva niin sanottu kolmen vuoden sääntö on sisällytetty sopimukseen. Artiklan 2 kappaleen e kohdan mukaan myönnettäessä veronhyvitystä, Brasiliassa maksetuksi veroksi katsotaan osinkojen osalta 15 prosenttia ja koron sekä rojaltien osalta

25 prosenttia, vaikka perityn veron suuruus tosiasiallisesti olisikin verosopimuksen rajoittavien määräysten johdosta tai muusta syystä alhaisempi. Vastaavia määräyksiä on muissakin Suomen ja kehitysmaiden välillä tehdyissä verosopimuksissa.

Pöytäkirjan 2 kappaleen a kohdan määräyksen mukaan sovelletaan 22 artiklan 1 ja 2 kappaletta verokantojen osalta vain kymmenen ensimmäisen soveltamisvuoden aikana, jollei toimivaltaisten viranomaisten välillä sovita tämän ajan pidentämisestä.

23—26 artikla. Näihin artikloihin sisältyvät syrjintäkieltoa (23 artikla), keskinäistä sopimusmenettelyä (24 artikla), verotusta koskevien tietojen vaihtamista (25 artikla) sekä diplomaattisten edustustojen ja konsuliedustustojen jäseniä (26 artikla) koskevat määräykset ovat eräin vähäisin poikkeamin OECD:n mallisopimuksen ja Suomen verosopimuksissaan noudattaman käytännön mukaiset.

27 artikla. Sopimuksen voimaantuloa koskevat määräykset sisältyvät tähän artiklaan.

28 artikla. Sopimuksen päättymistä koskevat määräykset sisältyvät tähän artiklaan. Sopimuksen on määrä olla voimassa toistaiseksi.

2. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan viidentenätoista päivänä siitä päivästä, jona sopimusvaltioiden hallitukset ovat ilmoittaneet toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset. Sitä sovelletaan Suomessa lähdeveron osalta tuloon, joka saadaan sopimuksen voimaantulovuotta lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen, ja muiden tuloverojen osalta veroihin, jotka määrätään sopimuksen voimaantulovuotta lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen alkavilta ve-

rovuosilta, sekä Brasiliassa osingosta, korosta ja rojaltista kannettavan lähdeveron ja 10 artiklan 6 kappaleessa tarkoitettua tulosta kannettavan veron osalta määräin, jotka maksetaan sopimuksen voimaantulovuotta lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen, ja muiden tuloverojen osalta määräin, jotka saadaan sopimuksen voimaantulovuotta lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen alkavilta verovuosilta.

Suomen Tasavallan hallituksen ja Brasilian Liittotasavallan hallituksen välillä 16 päivänä helmikuuta 1972 tehty sopimus tulon kaksinkertaisen verotuksen sekä veron kiertämisen estämiseksi siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen lakkaa olemasta voimassa sinä ajankohtana, josta lukien uuden sopimuksen määräyksiä sovelletaan.

3. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Sopimuksen useat määräykset poikkeavat voimassa olevasta verolainsäädännöstä. Tämän vuoksi sopimus vaatii näiltä osin eduskunnan hyväksymisen.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Brasiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996 Suomen tasavallan ja Brasilian liittotasavallan välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Brasilian kanssa tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Brasiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996 Suomen tasavallan ja Brasilian liittotasaval-
lan välillä tuloveroja koskevan kaksinkertai-
sen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertä-
misen estämiseksi tehdyn sopimuksen mää-
räykset ovat, mikäli ne kuuluvat lainsäädän-
nön alaan, voimassa niin kuin siitä on sovit-
tu.

2 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

3 §

Tämä laki tulee voimaan asetuksella sää-
dettävänä ajankohtana.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 1997

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Jouko Skinnari

(Suomennos)

SOPIMUS

Suomen tasavallan ja Brasilian liittotasavallan välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi

Suomen tasavallan hallitus ja Brasilian liittotasavallan hallitus,

jotka haluavat tehdä sopimuksen tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Henkilöt, joihin sopimusta sovelletaan

Tätä sopimusta sovelletaan henkilöihin, jotka asuvat sopimusvaltiossa tai molemmissa sopimusvaltioissa.

2 artikla

Sopimuksen piiriin kuuluvat verot

1. Tällä hetkellä suoritettavat verot, joihin sopimusta sovelletaan, ovat:

- a) Brasiliassa:
-liittovaltion tulovero (imposto sobre a renda e proventos de qualquer natureza); (jäljempänä "Brasilian" vero);
- b) Suomessa:
 - 1) valtion tuloverot;
 - 2) yhteisöjen tulovero;
 - 3) kunnallisvero;
 - 4) kirkollisvero;
 - 5) korkotulon lähdevero; ja
 - 6) rajoitetusti verovelvollisen lähdevero;

(jäljempänä "Suomen vero").

2. Sopimusta sovelletaan myös kaikkiin samanlaisiin tai pääasiallisesti samanluonteisiin veroihin, joita on sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen suoritettava tällä hetkellä suoritettavien verojen ohella tai asemesta. Sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava toisilleen verolainsäädäntönsä tehdyistä merkittävistä muu-

toksista.

3 artikla

Yleiset määritelmät

1. Jollei asiayhteydestä muuta johdu, on tätä sopimusta sovellettaessa seuraavilla sanannoilla jäljempänä mainittu merkitys:

a) "Brasilia" tarkoittaa Brasilian liittotasavallan alueeseen kuuluvaa mannerta ja siihen kuuluvia saaria, siihen luettuna sen aluemerä, sellaisena kuin se määritellään Yhdistyneiden kansakuntien merioikeusyleissopimuksessa, ja vastaava merenpohja ja sen sisusta sekä aluemeräen ulkopuolella olevat merialueet, siihen luettuna merenpohja ja sen sisusta, sikäli kuin Brasilia tällä alueella kansainvälisen oikeuden mukaisesti käyttää luonnonvarojen tutkimista ja hyväksikäyttöä koskevia oikeuksia;

b) "Suomi" tarkoittaa Suomen tasavaltaa ja, maantieteellisessä merkityksessä käytettynä, Suomen tasavallan aluetta ja Suomen tasavallan aluevesiin rajoittuvia alueita, joilla Suomi lainsäädäntönsä mukaan ja kansainvälisen oikeuden mukaisesti saa käyttää oikeuksiaan merenpohjan ja sen sisustan sekä niiden yläpuolella olevien vesien luonnonvarojen tutkimiseen ja hyväksikäyttöön;

c) sanonnalla "sopimusvaltio" ja "toinen sopimusvaltio" tarkoitetaan Brasiliata tai Suomea sen mukaan kuin asiayhteys edellyttää;

d) "henkilö" käsittää luonnollisen henkilön, yhtiön ja muun yhteenliittymän;

e) "yhtiö" tarkoittaa oikeushenkilöä tai muuta, jota verotuksessa käsitellään oikeushenkilönä;

f) "sopimusvaltiossa oleva yritys" ja "toisessa sopimusvaltiossa oleva yritys" tarkoittavat yritystä, jota sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa, ja vastaavasti yritystä, jota toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö harjoittaa;

g) "kansalainen" tarkoittaa:

1) luonnollista henkilöä, jolla on sopimusvaltion kansalaisuus;

2) oikeushenkilöä, yhtymää tai muuta yhteisliittymää, joka on muodostettu sopimusvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaan;

h) "kansainvälinen liikenne" tarkoittaa kuljetusta laivalla tai ilma-aluksella, jota sopimusvaltiossa oleva yritys käyttää, paitsi milloin laivaa tai ilma-alusta käytetään ainoastaan toisessa sopimusvaltiossa olevien paikkojen välillä;

i) "toimivaltainen viranomainen" tarkoittaa:

1) Brasiliassa Ministério da Fazenda ja Secretaria da Receita Federal -nimisiä viranomaisia tai heidän valtuuttamia edustajia;

2) Suomessa valtiovarainministeriötä, sen valtuuttamaa edustajaa tai sitä viranomaista, jonka valtiovarainministeriö määrää toimivaltaiseksi viranomaiseksi.

2. Kun sopimusvaltio soveltaa sopimusta, katsotaan jokaisella sanonnalla, jota ei ole sopimuksessa määriteltä ja jonka osalta asiayhteydestä ei muuta johdu, olevan se merkitys, joka sillä on tämän valtion sopimuksessa tarkoitettuihin veroihin sovellettavan lainsäädännön mukaan.

4 artikla

Kotipaikka

1. Tätä sopimusta sovellettaessa sanonnalla "sopimusvaltiossa asuva henkilö" tarkoitetaan henkilöä, joka tämän valtion lainsäädännön mukaan on siellä verovelvollinen domisiilin, asumisen, liikkeen tosiasiallisen johdon sijaintipaikan tai muun sellaisen seikan nojalla. Sanonta ei kuitenkaan käsitä henkilöä, joka on tässä valtiossa verovelvollinen vain tässä valtiossa olevista lähteistä saadun tulon perusteella.

2. Milloin luonnollinen henkilö 1 kappaaleen määräysten mukaan asuu molemmissa sopimusvaltioissa, määritetään hänen kotipaikkansa seuraavasti:

a) hänen katsotaan asuvan siinä valtiossa, jossa hänen käytettävänä on vakinainen asunto; jos hänen käytettävänä on vakinainen asunto molemmissa valtioissa, katsotaan

hänen asuvan siinä valtiossa, johon hänen henkilökohtaiset ja taloudelliset suhteensa ovat kiinteämmät (elinetujen keskus);

b) jos ei voida ratkaista, kummassa valtiossa hänen elinetsijensä keskus on, tai jos hänen käytettävänä ei ole vakinaista asuntoa kummassakaan valtiossa, katsotaan hänen asuvan siinä valtiossa, jossa hän oleskelee pysyvästi;

c) jos hän oleskelee pysyvästi molemmissa valtioissa tai ei oleskele pysyvästi kummassakaan niistä, katsotaan hänen asuvan siinä valtiossa, jonka kansalainen hän on;

d) jos hän on molempien valtioiden kansalainen tai ei ole kummankaan valtion kansalainen, on sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ratkaistava asia keskinäisin sopimuksin.

3. Milloin muu kuin luonnollinen henkilö 1 kappaaleen määräysten mukaan asuu molemmissa sopimusvaltioissa, on sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten ratkaistava asia keskinäisin sopimuksin ja määrättävä, miten sopimusta sovelletaan tällaiseen henkilöön.

5 artikla

Kiinteä toimipaikka

1. Tätä sopimusta sovellettaessa sanonnalla "kiinteä toimipaikka" tarkoitetaan kiinteää liikepaikkaa, josta yrityksen toimintaa kokonaan tai osaksi harjoitetaan.

2. Sanonta "kiinteä toimipaikka" käsittää erityisesti:

a) yrityksen johtopaikan;

b) sivuliikkeen;

c) toimiston;

d) tehtaan;

e) työpajan; ja

f) kaivoksen, öljy- tai kaasulähteen, louhoksen tai muun paikan, josta luonnonvaroja otetaan.

3. Paikka, jossa harjoitetaan rakennus- tai asennustoimintaa, muodostaa kiinteän toimipaikan vain, jos toiminta kestää yli kuuden kuukauden ajan.

4. Tämän artiklan edellä olevien määräysten estämättä sanonnan "kiinteä toimipaikka" ei katsota käsittävän:

a) järjestelyjä, jotka on tarkoitettu ainoastaan yritykselle kuuluvien tavaroiden varastoimista, näytteillä pitämistä tai luovuttamista varten;

b) yritykselle kuuluvan tavaravaraston pi-

tämistä ainoastaan varastoimista, näytteillä pitämistä tai luovuttamista varten;

c) yritykselle kuuluvan tavaravaraston pitämistä ainoastaan toisen yrityksen toimesta tapahtuvaa muokkaamista tai jalostamista varten;

d) kiinteän liikepaikan pitämistä ainoastaan tavaroiden ostamiseksi tai tietojen keräämiseksi yritykselle;

e) kiinteän liikepaikan pitämistä ainoastaan muun luonteeltaan valmistelevan tai avustavan toiminnan harjoittamiseksi yritykselle.

5. Jos henkilö, olematta itsenäinen edustaja, johon 6 kappaletta sovelletaan, toimii yrityksen puolesta sekä hänellä on sopimusvaltiossa valtuus tehdä sopimuksia yrityksen nimissä ja hän valtuuttaan siellä tavanomaisesti käyttää, katsotaan tällä yrityksellä 1 ja 2 kappaleen määräysten estämättä olevan kiinteä toimipaikka tässä valtiossa jokaisen toiminnan osalta, jota tämä henkilö harjoittaa yrityksen lukuun. Tätä ei kuitenkaan noudateta, jos tämän henkilön toiminta rajoittuu sellaiseen, joka mainitaan 4 kappaleessa ja joka, jos sitä harjoitettaisiin kiinteästä liikepaikasta, ei tekisi tätä kiinteää liikepaikkaa kiinteäksi toimipaikaksi mainitun kappaleen määräysten mukaan.

6. Yrityksellä ei katsota olevan kiinteää toimipaikkaa sopimusvaltiossa pelkästään sen vuoksi, että se harjoittaa liiketoimintaa siinä valtiossa välittäjän, komissionäärin tai muun itsenäisen edustajan välityksellä, edellyttäen, että tämä henkilö toimii säännönmukaisen liiketoimintansa rajoissa.

7. Se seikka, että sopimusvaltiossa asuvala yhtiöllä on määräämisvalta yhtiössä - tai siinä on määräämisvalta yhtiöllä - joka asuu toisessa sopimusvaltiossa taikka joka tässä toisessa valtiossa harjoittaa liiketoimintaa (joko kiinteästä toimipaikasta tai muulla tavoin), ei itsestään tee kumpaakaan yhtiötä toisen kiinteäksi toimipaikaksi.

6 artikla

Kiinteästä omaisuudesta saatu tulo

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusvaltiossa olevasta kiinteästä omaisuudesta (siihen luettuna maataloudesta tai metsätaloudesta saatu tulo), voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. a) Sanonnalla "kiinteä omaisuus" on, jollei b) ja c) kohdan määräyksistä muuta

johdu, sen sopimusvaltion lainsäädännön mukainen merkitys, jossa omaisuus on.

b) Sanonta "kiinteä omaisuus" käsittää kuitenkin aina kiinteän omaisuuden tarpeiston, maataloudessa ja metsätaloudessa käytetyn elävän ja elottoman irtaimiston, oikeudet, joihin sovelletaan yksityisoikeuden kiinteää omaisuutta koskevia määräyksiä, kiinteän omaisuuden käyttöoikeuden sekä oikeudet määrältään muuttuviin tai kiinteisiin korvauksiin, jotka saadaan kivennäisesiintymien, lähteiden ja muiden luonnonvarojen hyväksikäytöstä tai oikeudesta niiden hyväksikäyttöön.

c) Laivoja ja ilma-aluksia ei pidetä kiinteänä omaisuutena.

3. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan tuloon, joka saadaan kiinteän omaisuuden välittömästä käytöstä, sen vuokralle antamisesta tai muusta käytöstä.

4. Jos osakkeiden tai muiden yhtiöosuuksien omistus oikeuttaa osakkeiden tai yhtiöosuuksien omistajan hallitsemaan yhtiölle kuuluvaa kiinteää omaisuutta, voidaan tulosta, joka saadaan tällaisen hallintaoikeuden välittömästä käytöstä, sen vuokralle antamisesta tai muusta käytöstä, verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa kiinteä omaisuus on.

5. Tämän artiklan 1 ja 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös yrityksen omistamasta kiinteästä omaisuudesta saatuun tuloon ja itsenäisessä ammatinharjoittamisessa käytetystä kiinteästä omaisuudesta saatuun tuloon.

7 artikla

Liiketulo

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa, verotetaan vain siinä valtiossa, jollei yritys harjoita liiketoimintaa toisessa sopimusvaltiossa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta. Jos yritys harjoittaa liiketoimintaa edellä sanotuin tavoin, voidaan toisessa valtiossa verottaa yrityksen saamasta tulosta, mutta vain niin suuresta tulon osasta, joka on luettava kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi.

2. Jos sopimusvaltiossa oleva yritys harjoittaa liiketoimintaa toisessa sopimusvaltiossa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta, luetaan, jollei 3 kappaleen määräyksistä muuta johdu, kummassakin sopimusvaltiossa kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi se tulo, jonka toimipaikan olisi voitu olettaa tuotta-

van, jos se olisi ollut erillinen yritys, joka harjoittaa samaa tai samanluonteista toimintaa samojen tai samanluonteisten edellytysten vallitessa ja itsenäisesti päättää liiketoimista sen yrityksen kanssa, jonka kiinteä toimipaikka se on.

3. Kiinteän toimipaikan tuloa määrättäessä on vähennykseksi hyväksyttävä kiinteästä toimipaikasta johtuneet menot, niihin luettuihin yrityksen johtamisesta ja yleisestä hallinnosta johtuneet menot.

4. Tuloa ei lueta kiinteään toimipaikkaan kuuluvaksi pelkästään sen perusteella, että kiinteä toimipaikka ostaa tavaroita yrityksen lukuun.

5. Milloin liikutuloon sisältyy tulolajeja, joita käsitellään erikseen tämän sopimuksen muissa artikloissa, tämän artiklan määräykset eivät vaikuta sanottujen artiklojen määräyksiin.

8 artikla

Merenkulku ja ilmakuljetus

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa laivan tai ilma-aluksen käyttämisestä kansainväliseen liikenteeseen, verotetaan vain tässä valtiossa.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräyksiä sovelletaan myös tuloon, joka saadaan osallistumisesta pooliin, yhteiseen liiketoimintaan tai kansainväliseen kuljetusjärjestöön.

9 artikla

Etuyhteydessä keskenään olevat yritykset

Milloin

a) sopimusvaltiossa oleva yritys välittömästi tai välillisesti osallistuu toisessa sopimusvaltiossa olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tahi omistaa osan sen pääomasta, taikka

b) samat henkilöt välittömästi tai välillisesti osallistuvat sekä sopimusvaltiossa olevan yrityksen että toisessa sopimusvaltiossa olevan yrityksen johtoon tai valvontaan tahi omistavat osan niiden pääomasta, noudatetaan seuraavaa.

Jos jommassakummassa tapauksessa yritysten välillä kaupallisissa tai rahoitussuhteissa sovitaan ehdoista tai määrätään ehtoja, jotka poikkeavat siitä, mistä riippumattomien yritysten välillä olisi sovittu, voidaan kaikki

tulo, joka ilman näitä ehtoja olisi kertynyt toiselle näistä yrityksistä, mutta näiden ehtojen vuoksi ei ole kertynyt yritykselle, lukea tämän yrityksen tuloon ja verottaa siitä tämän mukaisesti.

10 artikla

Osinko

1. Osingosta, jonka sopimusvaltiossa asuva yhtiö maksaa toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa. Osingosta voidaan verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, jossa osingon maksava yhtiö asuu, tämän valtion lainsäädännön mukaan, mutta, jos saaja on osinkoetuuden todellinen omistaja, vero ei saa olla suurempi kuin 10 prosenttia osingon kokonaismäärästä.

2. Niin kauan kuin Suomessa asuvalla luonnollisella henkilöllä on Suomen verolainsäädännön mukaan oikeus veronhyvitykseen Suomessa asuvan yhtiön maksaman osingon osalta, verotetaan osingosta, jonka Suomessa asuva yhtiö maksaa Brasiliassa asuvalle henkilölle, 1 kappaleen määräysten estämättä, vain Brasiliassa, jos saaja on osinkoetuuden todellinen omistaja.

3. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset eivät vaikuta yhtiön verottamiseen siitä voitosta, josta osinko maksetaan.

4. Sanonnalla "osinko" tarkoitetaan tässä artiklassa tuloa, joka on saatu osakkeista tai muista voitto-osuuteen oikeuttavista oikeuksista, jotka eivät ole saamisia, samoin kuin muista yhtiöosuuksista saatua tuloa, jota sen valtion lainsäädännön mukaan, jossa voiton jakava yhtiö asuu, kohdellaan verotuksellisesti samalla tavoin kuin osakkeista saatua tuloa.

5. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos sopimusvaltiossa asuva osinkoetuuden todellinen omistaja harjoittaa toisessa sopimusvaltiossa, jossa osingon maksava yhtiö asuu, liiketoimintaa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta, ja osingon maksamisen perusteena oleva osuus tosiasiallisesti liittyy tähän kiinteään toimipaikkaan. Tässä tapauksessa sovelletaan 7 artiklan määräyksiä.

6. Milloin Suomessa asuvalla henkilöllä on kiinteä toimipaikka Brasiliassa, tätä kiinteää toimipaikkaa voidaan verottaa toimittamalla pidätys lähteellä Brazilian lainsäädännön mukaan. Vero ei kuitenkaan saa olla suu-

rempi kuin 10 prosenttia kiinteän toimipaikan tulosta, jota määrittäessä sanotusta tulosta on maksettu siihen kohdistuva yhtiöverro.

7. Jos sopimusvaltiossa asuva yhtiö saa tuloa toisesta sopimusvaltiosta, ei tämä toinen valtio saa verottaa yhtiön maksamasta osingosta, paitsi mikäli osinko maksetaan tässä toisessa valtiossa asuvalle henkilölle tai mikäli osingon maksamisen perusteena oleva osuus tosiasiallisesti liittyy tässä toisessa valtiossa olevaan kiinteään toimipaikkaan, eikä myöskään määrätä yhtiön jakamattomasta voitosta tällaisesta voitosta suoritettavaa veroa, vaikka maksettu osinko tai jakamaton voitto kokonaan tai osaksi koostuisi tässä toisessa valtiossa kertyneestä tulosta.

11 artikla

Korko

1. Korosta, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Korosta voidaan kuitenkin verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, josta se kertyy, tämän valtion lainsäädännön mukaan, mutta, jos saaja on korkoetuuden todellinen omistaja, vero ei saa olla kuurempi kuin 15 prosenttia koron kokonaismäärä.

3. Tämän artiklan 2 kappaleen määräysten estämättä,

a) korko, joka kertyy Brasiliassa, vapautetaan Brasilian verosta, jos korko maksetaan

1) Suomen valtiolle tai sen paikallisviranomaiselle;

2) Suomen Pankille;

3) Suomen hallituksen, sen julkisyhteisön tai paikallisviranomaisen kokonaan omistamalle laitokselle (siihen luettuna rahalaitos);

b) korko, joka kertyy Suomesta, vapautetaan Suomen verosta, jos korko maksetaan Brasilian hallitukselle, sen valtiolliselle osalle tai paikallisviranomaiselle tahi sanotun hallituksen, valtiollisen osan tai paikallisviranomaisen kokonaan omistamalle laitokselle (siihen luettuna rahalaitos).

4. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat keskinäisin sopimuksin sopia, että 3 kappaleen määräyksiä sovelletaan nimettyyn sopimusvaltion hallituksen pääasiallisesti omistamaan laitokseen.

5. Sanonnalla "korko" tarkoitetaan tässä artiklassa tuloa, joka saadaan kaikenlaatuisis-

ta saamisista riippumatta siitä, onko ne turvattu kiinteistökiinnityksellä vai ei, ja liittyykö niihin oikeus osuuteen velallisen voitosta vai ei. Sanonnalla tarkoitetaan erityisesti tuloa, joka saadaan valtion antamista arvopapereista, ja tuloa, joka saadaan obligaatioista tai debentureista, siihen luettuina tällaisiin arvopapereihin, obligaatioihin tai debentureihin liittyvät agiomäärät ja voitot.

6. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos sopimusvaltiossa asuva korkoetuuden todellinen omistaja harjoittaa toisessa sopimusvaltiossa, josta korko kertyy, liiketoimintaa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta, ja koron maksamisen perusteena oleva saaminen tosiasiallisesti liittyy tähän kiinteään toimipaikkaan. Tässä tapauksessa sovelletaan 7 artiklan määräyksiä.

7. Tämän artiklan 2 kappaleessa olevaa rajoitusta ei sovelleta korkoon, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan toisen sopimusvaltion yrityksen kolmannessa valtiossa olevalle kiinteälle toimipaikalla.

8. Koron katsotaan kertyvän sopimusvaltiosta, kun sen maksaa tämä valtio itse, sen valtiollinen osa, paikallisviranomainen tai tässä valtiossa asuva henkilö. Jos kuitenkin koron maksajalla riippumatta siitä, asuuko hän sopimusvaltiossa vai ei, on sopimusvaltiossa kiinteä toimipaikka, jonka yhteydessä koron maksamisen perusteena oleva velka on syntynyt, ja korko rasittaa tätä kiinteää toimipaikkaa, katsotaan koron kertyvän siitä valtiosta, jossa kiinteä toimipaikka on.

9. Jos koron määrä maksajan ja korkoetuuden todellisen omistajan tai heidän molempien ja muun henkilön välisen erityisen suhteen vuoksi ylittää koron maksamisen perusteena olevaan saamiseen nähden määrän, josta maksaja ja korkoetuuden todellinen omistaja olisivat sopineet, jollei tällaista suhdetta olisi, sovelletaan tämän artiklan määräyksiä vain viimeksi mainittuun määrään. Tässä tapauksessa verotetaan tämän määrän ylittävistä maksun osasta kummankin sopimusvaltion lainsäädännön mukaan, ottaen huomioon tämän sopimuksen muut määräykset.

12 artikla

Rojalti

1. Rojaltista, joka kertyy sopimusvaltiosta ja maksetaan toisessa sopimusvaltiossa asu-

valle henkilölle, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Rojaltista voidaan kuitenkin verottaa myös siinä sopimusvaltiossa, josta se kertyy, tämän valtion lainsäädännön mukaan, mutta, jos saaja on rojaltietuuden todellinen omistaja, vero ei saa olla suurempi kuin:

a) 10 prosenttia sellaisen rojaltin kokonaismäärästä, joka on kertynyt elokuvafilmin sekä televisio- tai radiolähetyksissä esitettävän filmin taikka nauhan sekä sopimusvaltiossa asuvan henkilön tuottaman kirjallisen, taiteellisen tai tieteellisen teoksen tekijänoikeuden käyttämisestä tai käyttöoikeudesta;

b) 25 prosenttia sellaisen rojaltin kokonaismäärästä, joka on kertynyt tavaramerkin käyttämisestä tai käyttöoikeudesta;

c) 15 prosenttia rojaltin kokonaismäärästä kaikissa muissa tapauksissa.

3. Sanonnalla "rojalti" tarkoitetaan tässä artiklassa kaikkia suorituksia, jotka saadaan korvauksena kirjallisen, taiteellisen tai tieteellisen teoksen (siihen luettuina elokuvafilmi sekä televisio- tai radiolähetyksessä käytettävä filmi tai nauha), tekijänoikeuden sekä patentin, tavaramerkin, mallin tai muotin, piirustuksen, salaisen kaavan tai valmistusmenetelmän käyttämisestä tai käyttöoikeudesta tahi kokemuseräisestä teollis-, kaupallis- tai tieteellisuonteisesta tiedosta.

4. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta, jos sopimusvaltiossa asuva rojaltietuuden todellinen omistaja harjoittaa toisessa sopimusvaltiossa, josta rojalti kertyy, liiketoimintaa siellä olevasta kiinteästä toimipaikasta, ja rojaltin maksamisen perusteena oleva oikeus tai omaisuus tosiasiallisesti liittyy tähän kiinteään toimipaikkaan. Tässä tapauksessa sovelletaan 7 artiklan määräyksiä.

5. Rojaltin katsotaan kertyvän sopimusvaltiosta, kun sen maksaa tämä valtio itse, sen valtiollinen osa, paikallisviranomainen tai tässä valtiossa asuva henkilö. Jos kuitenkin rojaltin maksajalla riippumatta siitä, asuuko hän sopimusvaltiossa vai ei, on sopimusvaltiossa kiinteä toimipaikka, jonka yhteydessä rojaltin maksamisen perusteena oleva velvoite on syntynyt, ja rojalti rasittaa tätä kiinteää toimipaikkaa, katsotaan rojaltin kertyvän siitä valtiosta, jossa kiinteä toimipaikka on.

6. Jos rojaltin määrä maksajan ja rojaltietuuden todellisen omistajan, tai heidän

molempien ja muun henkilön välisen erityisen suhteen vuoksi ylittää rojaltin maksamisen perusteena olevaan käyttöön, oikeuteen tai tietoon nähden määrän, josta maksaja ja rojaltietuuden todellinen omistaja olisivat sopineet, jollei tällaista suhdetta olisi, sovelletaan tämän artiklan määräyksiä vain viimeksi mainittuun määrään. Tässä tapauksessa verotetaan tämän määrän ylittävistä maksun osasta kummankin sopimusvaltion lainsäädännön mukaan, ottaen huomioon tämän sopimuksen muut määräykset.

13 artikla

Myyntivoitto

1. Voitosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 6 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun ja toisessa sopimusvaltiossa olevan kiinteän omaisuuden luovutuksesta, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Voitosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa 6 artiklan 4 kappaleessa tarkoitetun osakkeen tai muun yhtiöosuuden luovutuksesta, voidaan verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa yhtiölle kuuluva kiinteä omaisuus on.

3. Voitosta, joka saadaan sopimusvaltiossa olevan yrityksen toisessa sopimusvaltiossa olevan kiinteän toimipaikan liikeomaisuuteen kuuluvan irtaimen omaisuuden luovutuksesta, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa. Sama koskee voittoa, joka saadaan tällaisen kiinteän toimipaikan luovutuksesta (erillisenä tai koko yrityksen mukana).

4. Voitosta, jonka sopimusvaltiossa oleva yritys saa kansainväliseen liikenteeseen käytetyn laivan tai ilma-aluksen taikka tällaisen laivan tai ilma-aluksen käyttämiseen liittyvän irtaimen omaisuuden luovutuksesta, verotetaan vain tässä valtiossa.

5. Voitosta, joka saadaan muun kuin tämän artiklan edellä olevissa kappaleissa tarkoitetun omaisuuden luovutuksesta, voidaan verottaa molemmissa sopimusvaltioissa.

14 artikla

Itsenäinen ammatinharjoittaminen

1. Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa vapaan ammatin tai muun itse-

näisen toiminnan harjoittamisesta, verotetaan vain tässä valtiossa, jollei tulo ole saatu toisessa sopimusvaltiossa asuvalta yhtiöltä tai sillä rasiteta siellä olevaa kiinteää toimipaikkaa. Tässä tapauksessa voidaan tulosta verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Sanonta "vapaa ammatti" käsittää erityisesti itsenäisen tieteellisen, teknillisen, kirjallisen ja taiteellisen toiminnan, kasvatus- ja opetustoiminnan sekä sen itsenäisen toiminnan, jota lääkäri, asianajaja, insinööri, arkkitehti, hammaslääkäri ja tilintarkastaja harjoittavat.

15 artikla

Yksityinen palvelus

1. Jollei 16, 18 ja 19 artiklan määräyksistä muuta johdu, verotetaan palkasta ja muusta sellaisesta hyvityksestä, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa epäitsenäisestä työstä, vain tässä valtiossa, jollei työtä tehdä toisessa sopimusvaltiossa. Jos työ tehdään tässä toisessa valtiossa, voidaan työstä saadusta hyvityksestä verottaa siellä.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä verotetaan hyvityksestä, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusvaltiossa tekemästään epäitsenäisestä työstä, vain ensiksi mainitussa valtiossa, jos:

a) saaja oleskelee toisessa valtiossa yhdessä jaksossa, tai useassa jaksossa yhteensä, enintään 183 päivää kahdentoista kuukauden ajanjaksona, ja

b) hyvityksen maksaa työnantaja tai se maksetaan työnantajan puolesta, joka ei asu toisessa valtiossa, sekä

c) hyvityksellä ei rasiteta kiinteää toimipaikkaa, joka työnantajalla on toisessa valtiossa.

3. Edellä tässä artiklassa olevien määräysten estämättä voidaan hyvityksestä, joka saadaan sopimusvaltiossa asuvan henkilön kansainväliseen liikenteeseen käyttämässä laivassa tai ilma-aluksessa tehdystä epäitsenäisestä työstä, verottaa tässä valtiossa.

16 artikla

Johtokunnan jäsenen palkkio

Johtokunnan jäsenen palkkiosta ja muusta sellaisesta suorituksesta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa toisessa sopimusval-

tiossa asuvan yhtiön hallituksen tai muun sellaisen toimielimen jäsenenä, voidaan verottaa tässä toisessa valtiossa.

17 artikla

Taiteilijat ja urheilijat

1. Tämän sopimuksen 14 ja 15 artiklan määräysten estämättä voidaan tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa viihdetaitelijana, kuten teatteri- tai elokuvanäyttelijänä, radio- tai televisiotaitelijana tahi muusikkona, taikka urheilijana, toisessa sopimusvaltiossa harjoittamastaan henkilökohtaisesta toiminnasta, verottaa tässä toisessa valtiossa.

2. Milloin tulo, joka saadaan viihdetaitelijan tai urheilijan tässä ominaisuudessaan harjoittamasta henkilökohtaisesta toiminnasta, ei tule viihdetaitelijalle tai urheilijalle itselleen, vaan toiselle henkilölle, voidaan tästä tulosta, 7, 14 ja 15 artiklan määräysten estämättä, verottaa siinä sopimusvaltiossa, jossa viihdetaitelija tai urheilija harjoittaa toimintaansa.

18 artikla

Eläke ja elinkorko

1. Jollei 19 artiklan 2 kappaleen määräyksistä muuta johdu, verotetaan eläkkeestä ja muusta samanluonteisesta hyvityksestä, joka maksetaan sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle aikaisemman epäitsenäisen työn perusteella, vain tässä valtiossa.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten estämättä, ja jollei 19 artiklan 2 kappaleen määräyksistä muuta johdu, voidaan sopimusvaltion sosiaalivakuutuslainsäädännön tai sopimusvaltion järjestämän muun pakollisen julkisen sosiaaliturvan mukaan joko toistuvasti tai kertakorvauksena tahi muunlaisena ei-toistuvana korvauksena maksetusta eläkkeestä ja muusta etuudesta, tai elinkorosta, joka kertyy tästä valtiosta, verottaa tässä valtiossa.

3. Sanonnalla "elinkorko" tarkoitetaan tässä artiklassa vahvistettua rahamäärää, joka vahvistettuina ajankohtina joko elinkautena tai yksilöitynä taikka määritettävissä olevana aikana toistuvasti maksetaan ja joka perustuu velvoitukseen toimeenpanna maksut täyden rahasuorituksen tai rahanarvoisen suorituk-

sen (muun kuin tehdyn työn) vastikkeeksi.

19 artikla

Julkinen palvelus

1. a) Hyvityksestä (eläkettä lukuun ottamatta), jonka sopimusvaltio, sen valtiollinen osa, julkisyhteisö tai paikallisviranomaisen maksaa luonnolliselle henkilölle työstä, joka tehdään tämän valtion, valtiollisen osan, julkisyhteisön tai paikallisviranomaisen palveluksessa, verotetaan vain tässä valtiossa.

b) Tällaisesta hyvityksestä verotetaan kuitenkin vain siinä sopimusvaltiossa, jossa tämä henkilö asuu, jos työ tehdään tässä valtiossa ja

1) henkilö on tämän valtion kansalainen; tai

2) hänestä ei tullut tässä valtiossa asuvaa ainoastaan tämän työn tekemiseksi.

2. a) Eläkkeestä, jonka sopimusvaltio, valtiollinen osa, julkisyhteisö tai paikallisviranomaisen maksaa, tai joka maksetaan niiden perustamista rahastoista, luonnolliselle henkilölle työstä, joka on tehty tämän valtion, sen valtiollisen osan, julkisyhteisön tai paikallisviranomaisen palveluksessa, verotetaan vain tässä valtiossa.

b) Tällaisesta eläkkeestä verotetaan kuitenkin vain siinä sopimusvaltiossa, jossa tämä henkilö asuu, jos hän on tämän valtion kansalainen.

3. Tämän sopimuksen 15, 16 ja 18 artiklan määräyksiä sovelletaan hyvitykseen ja eläkkeeseen, jotka maksetaan sopimusvaltion, sen valtiollisen osan, julkisyhteisön tai paikallisviranomaisen harjoittaman liiketoiminnan yhteydessä tehdystä työstä.

20 artikla

Opiskelijat

Rahamääristä, jotka opiskelija, ammattioppilas tai liikealan, teollisuuden, maatalouden tai metsätalouden harjoittelija, joka asuu tai välittömästi ennen oleskeluaan sopimusvaltiossa asui toisessa sopimusvaltiossa ja joka oleskelee ensiksi mainitussa valtiossa yksinomaan koulutuksensa tai harjoittelunsa vuoksi, saa elatustaan, koulutustaan tai harjoitteluaan varten, ei tässä valtiossa veroteta, edellyttäen, että nämä rahamäärät kertyvät tämän valtion ulkopuolella olevista lähteistä.

21 artikla

Muu tulo

Tulosta, jonka sopimusvaltiossa asuva henkilö saa ja jota ei käsitellä tämän sopimuksen edellä olevissa artikloissa, verotetaan vain tässä valtiossa. Tällaisesta tulosta, milloin se kertyy toisesta sopimusvaltiossa, voidaan kuitenkin verottaa myös tässä toisessa valtiossa.

22 artikla

Kaksinkertaisen verotuksen poistaminen

1. Brasiliassa kaksinkertainen verotus poistetaan seuraavasti:

a) Milloin Brasiliassa asuvalla henkilöllä on tuloa, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan voidaan verottaa Suomessa, Brasilian on, määrätessään veronsa, myönnettävä hyvitys, joka vastaa Suomessa maksetun veron määrää.

b) Tämän hyvityksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se Brasilian veron osa, joka vastaa sitä tulon osaa, josta verotetaan Brasiliassa.

2. Suomessa kaksinkertainen verotus poistetaan seuraavasti:

a) Milloin Suomessa asuvalla henkilöllä on tuloa, josta tämän sopimuksen määräysten mukaan voidaan verottaa Brasiliassa, Suomen on, jollei b) kohdan määräyksistä muuta johdu, vähennettävä tämän henkilön tulosta suoritettavasta verosta Brasiliassa tulosta maksettua veroa vastaava määrä. Vähennyksen määrä ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin se ennen vähennysten tekemistä lasketun tulosta suoritettavan veron osa, joka jakautuu sille tulolle, josta voidaan verottaa Brasiliassa.

b) Osinko, jonka Brasiliassa asuva yhtiö maksaa Suomessa asuvalle yhtiölle, vapautetaan Suomen verosta, jos saaja välittömästi hallitsee vähintään 10 prosenttia osingon maksavan yhtiön äänimäärästä.

c) Tämän sopimuksen muiden määräysten estämättä voidaan Brasiliassa asuvaa luonnollista henkilöä, jonka myös katsotaan Suomen verolainsäädännön mukaan 2 artiklassa tarkoitettujen verojen osalta asuvan Suomessa, verottaa Suomessa. Suomen on kuitenkin a) kohdan määräysten mukaan vähennettävä Suomen verosta se Brasilian vero, joka on maksettu tulosta. Tämän kohdan määräyksiä

sovelletaan vain Suomen kansalaiseen.

d) Jos Suomessa asuvan henkilön tulo on sopimuksen määräyksen mukaan vapautettu verosta Suomessa, Suomi voi kuitenkin määrätä tämän henkilön muusta tulosta suoritettavan veron määrää ottaa lukuun sen tulon, joka on vapautettu verosta.

e) Tämän kappaleen a) kohtaa sovellettaessa sanonnan "Brasiliassa tulosta maksettu vero" katsotaan osingon osalta tarkoittavan 15 prosentin verokannan mukaan maksettua veroa ja koron ja rojalitin osalta 25 prosentin verokannan mukaan maksettua veroa.

23 artikla

Syrjintäkielto

1. Sopimusvaltion kansalainen ei toisessa sopimusvaltiossa saa joutua sellaisen verotuksen tai siihen liittyvän velvoituksen kohteeksi, joka on muunlainen tai raskaampi kuin verotus tai siihen liittyvä velvoitus, jonka kohteeksi tämän toisen valtion kansalainen samoissa olosuhteissa joutuu tai saattaa joutua.

2. Verotus, joka kohdistuu sopimusvaltiossa olevan yrityksen toisessa sopimusvaltiossa olevaan kiinteään toimipaikkaan, ei tässä toisessa valtiossa saa olla epäedullisempi kuin verotus, joka kohdistuu tässä toisessa valtiossa olevaan samanlaista toimintaa harjoittavaan yritykseen. Tämän määräyksen ei katsota velvoittavan sopimusvaltiota myöntämään toisessa sopimusvaltiossa asuvalle henkilölle sellaista henkilökohtaista vähennystä verotuksessa, vapautusta verosta tai alennusta veroon siviilisäädyn taikka perheen huoltovelvollisuuden johdosta, joka myönnetään omassa valtiossa asuvalle henkilölle.

3. Sopimusvaltiossa oleva yritys, jonka pääoman toisessa sopimusvaltiossa asuva henkilö tai siellä asuvat henkilöt välittömästi tai välillisesti joko kokonaan tai osaksi omistavat tai josta he tällä tavoin määräävät, ei ensiksi mainitussa valtiossa saa joutua sellaisen verotuksen tai siihen liittyvän velvoituksen kohteeksi, joka on muunlainen tai raskaampi kuin verotus tai siihen liittyvä velvoitus, jonka kohteeksi ensiksi mainitussa valtiossa oleva muu samanluonteinen yritys joutuu tai saattaa joutua.

24 artikla

Keskinäinen sopimusmenettely

1. Jos henkilö katsoo, että sopimusvaltion tai molempien sopimusvaltioiden toimenpiteet ovat johtaneet tai johtavat hänen osaltaan verotukseen, joka on tämän sopimuksen määräysten vastainen, hän voi saattaa asian sen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi, jossa hän asuu tai, jos kysymyksessä on 23 artiklan 1 kappaleen soveltaminen, jonka kansalainen hän on, ilman että tämä vaikuttaa hänen oikeuteensa käyttää näiden valtioiden sisäisessä oikeusjärjestyksessä olevia oikeussuojakeinoja. Asia on saatettava käsiteltäväksi kolmen vuoden kuluessa siitä kun henkilö sai tiedon toimenpiteestä, joka on aiheuttanut sopimuksen määräysten vastaisen verotuksen.

2. Jos toimivaltainen viranomainen havaitsee huomautuksen perustelluksi, mutta ei itse voi saada aikaan tyydyttävää ratkaisua, viranomaisen on pyrittävä toisen sopimusvaltion toimivaltaisen viranomaisen kanssa keskinäisin sopimuksin ratkaisemaan asia siinä tarkoituksessa, että vältetään verotus, joka on sopimuksen vastainen. Siinä tapauksessa, että toimivaltaiset viranomaiset pääsevät sopimukseen, sopimusvaltiot määräävät veroa ja palauttavat sitä tai myöntävät veronhyvitystä tehdyn sopimuksen mukaisesti. Tehty sopimus pannaan täytäntöön noudattaen sopimusvaltioiden sisäisessä lainsäädännössä olevia aikarajoja.

3. Sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on pyrittävä keskinäisin sopimuksin ratkaisemaan sopimuksen tulkinnassa tai soveltamisessa syntyvät vaikeudet tai epätie-toisuutta aiheuttavat kysymykset. Ne voivat myös neuvotella keskenään kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi sellaisissa tapauksissa, joita sopimus ei käsitä.

4. Sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat olla välittömässä yhteydessä keskenään sopimukseen pääsemiseksi siinä merkityksessä kuin tarkoitetaan edellä olevissa kappaleissa. Jos suullisten keskustelujen katsotaan helpottavan sopimukseen pääsemistä, voidaan tällaiset keskustelut käydä toimikunnassa, johon kuuluu sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten edustajia.

25 artikla

Tietojen vaihtaminen

1. Sopimusvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava keskenään sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tämän sopimuksen tai sopimusvaltioiden sopimuksen piiriin kuuluvia veroja koskevan sisäisen lainsäädännön määräysten soveltamiseksi, mikäli tämän lainsäädännön perusteella tapahtuva verotus ei ole sopimuksen vastainen. Sopimuksen 1 artikla ei rajoita tietojen vaihtamista. Sopimusvaltion vastaanottamia tietoja on käsiteltävä salaisina samalla tavalla kuin tämän valtion sisäisen lainsäädännön perusteella saatuja tietoja ja niitä saadaan ilmaista vain henkilöille tai viranomaisille (niihin luettuina tuomioistuimet ja hallintoelimet), jotka määräävät, kantavat tai perivät sopimuksen piiriin kuuluvia veroja tai käsittelevät näitä veroja koskevia syytteitä tai valituksia. Näiden henkilöiden tai viranomaisten on käytettävä tietoja vain tällaisiin tarkoituksiin. Ne saavat ilmaista tietoja julkisessa oikeudenkäynnissä tai tuomioistuinten ratkaisuisissa.

2. Tämän artiklan 1 kappaleen määräysten ei katsota velvoittavan sopimusvaltiota:

a) ryhtymään hallintotoimiin, jotka poikkeavat tämän sopimusvaltion tai toisen sopimusvaltion lainsäädännöstä ja hallintokäytännöstä;

b) antamaan tietoja, joita tämän sopimusvaltion tai toisen sopimusvaltion lainsäädännön mukaan tai säännönmukaisen hallintomenettelyn puitteissa ei voida hankkia;

c) antamaan tietoja, jotka paljastaisivat liikesalaisuuden taikka teollisen, kaupallisen ja ammatillisen salaisuuden tai elinkeinotoiminnassa käytetyn menettelytavan, taikka tietoja, joiden ilmaiseminen olisi vastoin yleistä järjestystä (*ordre public*).

26 artikla

Diplomaattisten edustustojen ja konsuliedustustojen jäsenet

Tämä sopimus ei vaikuta niihin verotuksellisiin erioikeuksiin, jotka kansainvälisen oikeuden yleisten sääntöjen tai erityisten sopimusten määräysten mukaan myönnetään diplomaattisten edustustojen tai konsuliedustustojen jäsenille.

27 artikla

Voimaantulo

1. Sopimusvaltioiden hallitukset ilmoittavat toisilleen täyttäneensä valtiosäännössään tämän sopimuksen voimaantulolle asetetut edellytykset.

2. Sopimus tulee voimaan viidentenätoista päivänä siitä päivästä, jona myöhempi 1 kappaleessa tarkoitetuista ilmoituksista on tehty, ja sen määräyksiä sovelletaan:

a) Brasiliassa:

1) osingosta, korosta, rojaltilta ja 10 artiklan 6 kohdassa mainitusta tulosta lähteellä pidätettävien verojen osalta, määriin, jotka maksetaan sitä vuotta, jona sopimus tulee voimaan, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen;

2) muiden tulosta suoritettavien verojen osalta, määriin, jotka saadaan sitä verovuotta, jona sopimus tulee voimaan, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen alkavien verovuosien aikana;

b) Suomessa:

1) lähteellä pidätettävien verojen osalta, tuloon, joka saadaan sitä vuotta, jona sopimus tulee voimaan, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen;

2) muiden tulosta suoritettavien verojen osalta, veroihin, jotka määrätään sitä vuotta, jona sopimus tulee voimaan, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen alkavilta verovuosilta.

3. Suomen Tasavallan ja Brasilian Liittotasavallan välillä tulon kaksinkertaisen verotuksen sekä veron kiertämisen estämiseksi Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 1972 allekirjoitettua sopimusta, sellaisena kuin se on muutettuna Brasiliassa 12 päivänä kesäkuuta 1989 allekirjoitetulla pöytäkirjalla, (jäljempänä "vuoden 1972 sopimus") lakaetaan soveltamasta veroihin, joihin tätä sopimusta 2 kappaleen määräysten mukaan sovelletaan. Vuoden 1972 sopimus lakkaa olemasta voimassa sinä viimeisenä ajankohdana, jona sitä tämän kappaleen edellä olevan määräyksen mukaan sovelletaan.

28 artikla

Päättyminen

Tämä sopimus on voimassa, kunnes jom-

pikumpi sopimusvaltio sen irtisanoo. Kumpikin sopimusvaltio voi viiden vuoden kuluksi siitä päivästä, jona sopimus tulee voimaan, irtisanoa sopimuksen diplomaattista tietä tekemällä irtisanomisilmoituksen vähintään kuusi kuukautta ennen kunkin kalenterivuoden päättymistä. Tässä tapauksessa sopimuksen soveltaminen lakkaa:

a) Brasiliassa:

1) osingosta, korosta, rojaltista ja 10 artiklan 6 kohdassa mainitusta tulosta lähteellä pidätettävien verojen osalta määriin, jotka maksetaan ennen sen vuoden päättymistä, jona irtisanomisilmoitus tehdään;

2) muiden tulosta suoritettavien verojen osalta, määriin, jotka saadaan sen verovuoden aikana, joka päättyy sinä kalenterivuotena, jona irtisanomisilmoitus tehdään;

b) Suomessa:

1) lähteellä pidätettävien verojen osalta,

tuloon, joka saadaan sitä vuotta, jona irtisanomisilmoitus tehdään, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen;

2) muiden tulosta suoritettavien verojen osalta, veroihin, jotka määrätään sitä vuotta, jona irtisanomisilmoitus tehdään, lähinnä seuraavan kalenterivuoden tammikuun 1 päivänä tai sen jälkeen alkavilta verovuosilta.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet, asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Brasiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996 kahtena suomen-, portugalin- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulokintaerimielisyyden sattuessa on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Suomen tasavallan hallituksen
puolesta:

Ole Norrback

Brasilian liittotasavallan hallituksen
puolesta:

Luiz Felipe Lampréia

*(Suomennos)***PÖYTÄKIRJA****PROTOCOL**

Allekirjoitettaessa tänään sopimusta Suomen tasavallan ja Brasilian liittotasavallan välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi (jäljempänä "sopimus") allekirjoittaneet ovat sopineet seuraavista määräyksistä, jotka ovat sopimuksen olennainen osa:

1. Sopimuksen 20 artikla

Brasiliassa olevan yliopiston, korkeakoulun tai muun ylemmän oppilaitoksen opiskelijaa tahi ammattioppilasta tai liikealan, teollisuuden, maatalouden tai metsätalouden harjoittelijaa, joka asuu tai välittömästi ennen oleskeluaan Suomessa asui Brasiliassa ja joka yhtäjaksoisesti oleskelee Suomessa enintään 183 päivää, ei veroteta Suomessa hyvityksestä, joka saadaan Suomessa tehdystä työstä, milloin työ liittyy hänen opintoihinsa tai harjoitteluunsa ja hyvitys koostuu hänen elatustaan varten välttämättömistä ansioista.

2. Sopimuksen 22 artikla

a) Sopimuksen 22 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan verokannan osalta vain kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta, joilta sopimusta sovelletaan.

b) Näin ollen, sopimuksen 10 artiklan 1, 2 ja 6 kappaleen, 11 artiklan 2 kappaleen ja 12 artiklan 2 kappaleen mukaisia verokantoja sovelletaan vain kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta, joilta sopimusta sovelletaan.

c) Ensimmäiseltä kymmenen vuoden ajanjaksolta tai muulta myöhemmältä ajanjaksolta, jolta sopimusta sovelletaan a) ja b) kohdan osalta, sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat kuitenkin keskinäisellä sopimusmenettelyllä sopia näiden kohtien voimassaoloajan pidentämisestä vähintään viiden, mutta enintään kymmenen vuoden ajaksi.

At the signing today of the Agreement between the Republic of Finland and the Federative Republic of Brazil for the avoidance of double taxation and prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income (hereinafter referred to as "the Agreement"), the undersigned have agreed upon the following provisions which shall form an integral part of the Agreement:

1. With reference to Article 20

A student at a university or other institution for higher education in Brazil, or an apprentice or business, technical, agricultural or forestry trainee, who is or was immediately before visiting Finland a resident of Brazil and who is present in Finland for a continuous period not exceeding 183 days, shall not be taxed in Finland in respect of remuneration for services rendered in Finland, provided that the services are in connection with his studies or training and the remuneration constitutes earnings necessary for his maintenance.

2. With reference to Article 22

a) The provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 22 shall, in relation to the rates of tax, apply only for the first ten years for which the Agreement is effective.

b) Accordingly, the rates of tax provided for in paragraphs 1, 2 and 6 of Article 10, paragraph 2 of Article 11, and paragraph 2 of Article 12 shall apply only for the first ten years for which the Agreement is effective.

c) However, during the first period of ten years or any subsequent period for which the Agreement is effective in relation to sub-paragraphs a) and b) above, the competent authorities may, through the mutual agreement procedure, agree to extend the period for which those sub-paragraphs are effective for an additional period of at least five years but not more than ten years.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet,

In witness whereof the undersigned, duly

asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

authorised thereto, have signed this Protocol.

Tehty Brasiiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996 kahtena suomen-, portugalil- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintaerimielisyyden sattuessa on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Done in duplicate at Brasilia this 2 day of April 1996, in the Finnish, Portuguese and English languages, all three texts being equally authentic. In the case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta:

For the Government of the Republic of Finland:

Ole Norrback

Ole Norrback

Brasilian liittotasavallan hallituksen puolesta:

For the Government of the Federative Republic of Brazil:

Luiz Felipe Lampréia

Luiz Felipe Lampréia

AGREEMENT

between the Republic of Finland and the Federative Republic of Brazil for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income

The Government of the Republic of Finland and the Government of the Federative Republic of Brazil,

Desiring to conclude an Agreement for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income,

Have agreed as follows:

Article 1

Personal Scope

This Agreement shall apply to persons who are residents of one or both of the Contracting States.

Article 2

Taxes Covered

1. The existing taxes to which the Agreement shall apply are:

a) in Brazil:

- federal income tax (imposto sobre a renda e proventos de qualquer natureza); (hereinafter referred to as "Brazilian tax");

b) in Finland:

(i) the state income taxes (valtion tuloverot; de statliga inkomstskatterna);

(ii) the corporate income tax (yhteisöjen tulovero; inkomstskatten för samfund);

(iii) the communal tax (kunnallisvero; kommunalskatten);

(iv) the church tax (kirkollisvero; kyrkoskatten);

(v) the tax withheld at source from interest (korkotulon lähdevero; källskatten på ränteinkomst); and

(vi) the tax withheld at source from non-residents' income (rajoitetusti verovelvollisen lähdevero; källskatten för begränsat skattskyldig);

(hereinafter referred to as "Finnish tax").

2. The Agreement shall apply also to any identical or substantially similar taxes which are imposed after the date of signature of the Agreement in addition to, or in place of, the existing taxes. The competent authorities

of the Contracting States shall notify each other of any significant changes which have been made in their respective taxation laws.

Article 3

General Definitions

1. For the purposes of this Agreement, context otherwise requires:

a) the term "Brazil" means the continental and insular territory of the Federative Republic of Brazil, including its territorial sea, as defined by the United Nations Convention on the Law of the Sea, and the corresponding sea bed and sub-soil, as well as any maritime area beyond the territorial sea, including the sea bed and the sub-soil to the extent that in that area Brazil in accordance with international law exercises rights with respect to the exploration and exploitation of the natural resources;

b) the term "Finland" means the Republic of Finland and, when used in a geographical sense, means the territory of the Republic of Finland, and any area adjacent to the territorial waters of the Republic of Finland within which, under the laws of Finland and in accordance with international law, the rights of Finland with respect to the exploration for and exploitation of the natural resources of the sea bed and its sub-soil and of the superjacent waters may be exercised;

c) the terms "a Contracting State" and "the other Contracting State" mean Brazil or Finland, as the context requires;

d) the term "person" includes an individual, a company and any other body of persons;

e) the term "company" means any body corporate or any entity which is treated as a body corporate for tax purposes;

f) the terms "enterprise of a Contracting State" and "enterprise of the other Contracting State" mean respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;

g) the term "national" means:

(i) any individual possessing the nationality of a Contracting State;

(ii) any legal person, partnership or association deriving its status as such from the laws in force in a Contracting State;

h) the term "international traffic" means any transport by a ship or aircraft operated by an enterprise of a Contracting State, except when the ship or aircraft is operated solely between places in the other Contracting State;

i) the term "competent authority" means:

(i) in Brazil, the Minister of Economy, Finance and Planning, the Department of Federal Revenue or their authorised representatives;

(ii) in Finland, the Ministry of Finance, its authorised representative or the authority which, by the Ministry of Finance, is designated as competent authority.

2. As regards the application of the Agreement by a Contracting State any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning which it has under the law of that State concerning the taxes to which the Agreement applies.

Article 4

Residence

1. For the purposes of this Agreement, the term "resident of a Contracting State" means any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of his domicile, residence, place of effective management or any other criterion of a similar nature. However, the term does not include any person who is liable to tax in that State in respect only of income from sources in that State.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of both Contracting States, then his status shall be determined as follows:

a) he shall be deemed to be a resident of the State in which he has a permanent home available to him; if he has a permanent home available to him in both States, he shall be deemed to be a resident of the State with which his personal and economic relations are closer (centre of vital interests);

b) if the State in which he has his centre of vital interests cannot be determined, or if he has not a permanent home available to him in either State, he shall be deemed to be

a resident of the State in which he has an habitual abode;

c) if he has an habitual abode in both States or in neither of them, he shall be deemed to be a resident of the State of which he is a national;

d) if he is a national of both States or of neither of them, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement.

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a person other than an individual is a resident of both Contracting States, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement and determine the mode of application of the Agreement to such person.

Article 5

Permanent Establishment

1. For the purposes of this Agreement, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:

- a) a place of management;
- b) a branch;
- c) an office;
- d) a factory;
- e) a workshop; and
- f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place of extraction of natural resources.

3. A building site or construction or installation project constitutes a permanent establishment only if it lasts more than six months.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

a) the use of facilities solely for the purpose of storage, display or delivery of goods or merchandise belonging to the enterprise;

b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage, display or delivery;

c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;

d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;

e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for the enterprise, any other activity of a preparatory or auxiliary character.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, where a person - other than an agent of an independent status to whom paragraph 6 applies - is acting on behalf of an enterprise and has, and habitually exercises, in a Contracting State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in that State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph.

6. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business.

7. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other Contracting State, or which carries on business in that other State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

Article 6

Income from Immovable Property

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. a) The term "immovable property" shall, subject to the provisions of sub-paragraphs b) and c), have the meaning which it has under the law of the Contracting State in

which the property in question is situated.

b) The term "immovable property" shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources.

c) Ships and aircraft shall not be regarded as immovable property.

3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting, or use in any other form of immovable property.

4. Where the ownership of shares or other corporate rights in a company entitles the owner of such shares or corporate rights to the enjoyment of immovable property held by the company, the income from the direct use, letting, or use in any other form of such right to enjoyment may be taxed in the Contracting State in which the immovable property is situated.

5. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall also apply to the income from immovable property of an enterprise and to income from immovable property used for the performance of independent personal services.

Article 7

Business Profits

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to that permanent establishment.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, where an enterprise of a Contracting State carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or

similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment.

3. In determining the profits of a permanent establishment, there shall be allowed as deductions expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment, including executive and general administrative expenses so incurred.

4. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

5. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Agreement, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

Article 8

Shipping and Air Transport

1. Profits of an enterprise of a Contracting State from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in that State.

2. The provisions of paragraph 1 shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business, or an international operating agency.

Article 9

Associated Enterprises

Where

a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or

b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,

and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations which differ from those which would be made between independent enterprises, then any profits which would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, have not so accrued, may be included in the profits of

that enterprise and taxed accordingly.

Article 10

Dividends

1. Dividends paid by a company which is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State. Such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the dividends the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the dividends.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, as long as under Finnish taxation law an individual resident in Finland is entitled to a tax credit in respect of dividends paid by a company resident in Finland, dividends paid by a company which is a resident of Finland to a resident of Brazil shall be taxable only in Brazil if the recipient is the beneficial owner of the dividends.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

4. The term "dividends" as used in this Article means income from shares, or other rights, not being debt-claims, participating in profits, as well as income from other corporate rights which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident, through a permanent establishment situated therein, and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

6. Where a resident of Finland has a permanent establishment in Brazil, that permanent establishment may be subject to a tax withheld at source in accordance with Brazilian law. However, such tax shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the profits of that permanent establishment

determined after the payment of the corporation tax related to such profits.

7. Where a company which is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except insofar as such dividends are paid to a resident of that other State or encipher as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on the company's undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

Article 11

Interest

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the interest the tax so charged shall not exceed 15 per cent of the gross amount of the interest.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2:

a) interest arising in Brazil shall be exempt from Brazilian tax if the interest is paid to

(i) the State of Finland or a local authority thereof;

(ii) the Bank of Finland;

(iii) any agency (including a financial institution) wholly owned by the Government of Finland, or a statutory body (personne morale de droit public) or a local authority thereof;

b) interest arising in Finland shall be exempt from Finnish tax if the interest is paid to the Government of Brazil, a political subdivision or a local authority thereof or any agency (including a financial institution) wholly owned by that Government, political subdivision or local authority.

4. The competent authorities of the Contracting States may agree, through the mutual agreement procedure, that the provisions of paragraph 3 shall apply to any denominated

institution mainly owned by the Government of a Contracting State.

5. The term "interest" as used in this Article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage and whether or not carrying a right to participate in the debtor's profits, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures.

6. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises, through a permanent establishment situated therein, and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

7. The limitation established in paragraph 2 shall not apply to interest arising in a Contracting State and paid to a permanent establishment of an enterprise of the other Contracting State which is situated in a third State.

8. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is that State itself, a political subdivision, a local authority or a resident of that State. Where, however, the person paying the interest, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the indebtedness on which the interest is paid was incurred, and such interest is borne by such permanent establishment, then such interest shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment is situated.

9. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the interest, having regard to the debt-claim for which it is paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other, provisions of this Agreement.

Article 12

Royalties

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such royalties may also be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the laws of that State, but if the recipient is the beneficial owner of the royalties the tax so charged shall not exceed:

a) 10 per cent of the gross amount of royalties arising from the use of, or the right to use, cinematograph films, and films or tapes for television or radio broadcasting, and any copyright of literary, artistic or scientific work produced by a resident of a Contracting State;

b) 25 per cent of the gross amount of royalties arising from the use of, or the right to use, trade marks;

c) 15 per cent of the gross amount of the royalties in all other cases.

3. The term "royalties" as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work including cinematograph films, and films or tapes for television or radio broadcasting, any patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience.

4. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise, through a permanent establishment situated therein, and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment. In such case the provisions of Article 7 shall apply.

5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is that State itself, a political subdivision, a local authority or a resident of that State. Where, however, the person paying the royalties, whether he is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment in connection with which the liability to pay the royalties was incurred, and such royalties are borne by

such permanent establishment, then such royalties shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment is situated.

6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount which would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Agreement.

Article 13

Capital Gains

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property referred to in paragraph 2 of Article 6 and situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of shares or other corporate rights referred to in paragraph 4 of Article 6 may be taxed in the Contracting State in which the immovable property held by the company is situated.

3. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State, including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise), may be taxed in that other State.

4. Gains derived by an enterprise of a Contracting State from the alienation of ships or aircraft operated in international traffic or movable property pertaining to the operation of such ships or aircraft, shall be taxable only in that State.

5. Gains from the alienation of any property other than that referred to in the preceding paragraphs of this Article, may be taxed in both Contracting States.

Article 14

Independent Personal Services

1. Income derived by a resident of a Contracting State in respect of professional services or other activities of an independent character shall be taxable only in that State unless the income is derived from a company which is a resident of the other Contracting State or is borne by a permanent establishment situated therein. In such case the income may be taxed in that other State.

2. The term "professional services" includes especially independent scientific, technical, literary, artistic, educational or teaching activities as well as the independent activities of physicians, lawyers, engineers, dentists and accountants.

Article 15

Dependent Personal Services

1. Subject to the provisions of Articles 16, 18 and 19, salaries, wages and other similar remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

a) the recipient is present in the other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days within any twelve-month period, and

b) the remuneration is paid by, or on behalf of, an employer who is not a resident of the other State, and

c) the remuneration is not borne by a permanent establishment which the employer has in the other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated in international traffic by a resident of a Contracting State, may be taxed in that State.

Article 16

Director's Fees

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in his capacity as a member of the board of directors or any other similar organ of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

Article 17

Artistes and Sportsmen

1. Notwithstanding the provisions of Articles 14 and 15, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsman, from his personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsman in his capacity as such accrues not to the entertainer or sportsman himself but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Articles 7, 14 and 15, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsman are exercised.

Article 18

Pensions and Annuities

1. Subject to the provisions of paragraph 2 of Article 19, pensions and other similar remuneration paid to a resident of a Contracting State in consideration of past employment shall be taxable only in that State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, and subject to the provisions of paragraph 2 of Article 19, pensions paid and other benefits, whether of a periodic or a lump-sum or any other non-periodic nature, granted under the social security legislation of a Contracting State or under any compulsory public scheme organised by a Contracting State for social welfare purposes, or any annuity arising in that State, may be taxed in that State.

3. The term "annuity" as used in this Article means a stated sum payable periodically

at stated times during life, or during a specified or ascertainable period of time, under an obligation to make the payments in return for adequate and full consideration in money or money's worth (other than services rendered).

Article 19

Government Service

1. a) Remuneration, other than a pension, paid by a Contracting State, or a political subdivision or a statutory body (*personne morale de droit public*) or a local authority thereof, to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or body or authority shall be taxable only in that State.

b) However, such remuneration shall be taxable only in the Contracting State of which the individual is a resident if the services are rendered in that State and the individual:

- (i) is a national of that State; or
- ii) did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services.

2. a) Any pension paid by, or out of funds created by, a Contracting State, or a political subdivision or a statutory body (*personne morale de droit public*) or a local authority thereof, to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or body or authority shall be taxable only in that State.

b) However, such pension shall be taxable only in the Contracting State of which the individual is a resident if he is a national of that State.

3. The provisions of Articles 15, 16 and 18 shall apply to remuneration and pensions in respect of services rendered in connection with a business carried on by a Contracting State, or a political subdivision or a statutory body (*personne morale de droit public*) or a local authority thereof.

Article 20

Students

Payments which a student, or an apprentice or business, technical, agricultural or forestry trainee, who is or was immediately before visiting a Contracting State a resident

of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned State solely for the purpose of his education or training receives for the purpose of his maintenance, education or training shall not be taxed in that State, provided that such payments arise from sources outside that State.

Article 21

Other Income

Items of income of a resident of a Contracting State not dealt with in the foregoing Articles of this Agreement shall be taxable only in that State. However, such items of income, arising in the other Contracting State, may also be taxed in that other State.

Article 22

Elimination of Double Taxation

1. In Brazil double taxation shall be eliminated as follows:

a) Where a resident of Brazil derives income which, in accordance with the provisions of this Agreement, may be taxed in Finland, Brazil, when applying its tax, shall allow a credit corresponding to the amount of the tax paid in Finland.

b) The amount of this credit, however, shall not exceed the part of the Brazilian tax corresponding to the participation of such income in the income which is taxable in Brazil.

2. In Finland double taxation shall be eliminated as follows:

a) Where a resident of Finland derives income which, in accordance with the provisions of this Agreement, may be taxed in Brazil, Finland shall, subject to the provisions of sub-paragraph b), allow as a deduction from the tax on the income of that person an amount equal to the tax on income paid in Brazil. Such deduction shall not, however, exceed that part of the tax on the income, as computed before the deduction is given, which is attributable to the income which may be taxed in Brazil.

b) Dividends paid by a company being a resident of Brazil to a company which is a resident of Finland and which controls directly at least 10 per cent of the voting power in the company paying the dividends shall be exempt from Finnish tax.

c) Notwithstanding any other provision of this Agreement, an individual who is a resident of Brazil and under Finnish taxation law with respect to the Finnish taxes referred to in Article 2 also is regarded as resident in Finland may be taxed in Finland. However, Finland shall allow any Brazilian tax paid on income as a deduction from Finnish tax in accordance with the provisions of sub-paragraph a). The provisions of this sub-paragraph shall apply only to nationals of Finland.

d) Where in accordance with any provision of the Agreement income derived by a resident of Finland is exempt from tax in Finland, Finland may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income of such person take into account the exempted income.

e) For the purposes of sub-paragraph a), the term "tax on income paid in Brazil" shall be considered as having been paid at the rate of 15 per cent, in the case of dividends, and at the rate of 25 per cent, in the case of interest and royalties.

Article 23

Non-Discrimination

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances are or may be subjected.

2. The taxation on a permanent establishment which an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises of that other State carrying on the same activities. This provision shall not be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities which it grants to its own residents.

3. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State shall not be subjected in the first-men-

tioned State to any taxation or any requirement connected therewith which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises of the first-mentioned State are or may be subjected.

Article 24

Mutual Agreement Procedure

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for him in taxation not in accordance with the provisions of this Agreement, he may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, present his case to the competent authority of the Contracting State of which he is a resident or, if his case comes under paragraph 1 of Article 23, to that of the Contracting State of which he is a national. The case must be presented within three years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Agreement.

2. The competent authority shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation which is not in accordance with the Agreement. In the event the competent authorities reach an agreement, taxes shall be imposed, and refund or credit of taxes shall be allowed by the Contracting States in accordance with such agreement. Any agreement reached shall be implemented within the time limits in the domestic law of the Contracting States.

3. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Agreement. They may also consult together for the elimination of double taxation in cases not provided for in the Agreement.

4. The competent authorities of the Contracting States may communicate with each other directly for the purpose of reaching an agreement in the sense of the preceding paragraphs. When it seems advisable in order to reach agreement to have an oral exchange

of opinions, such exchange may take place through a Commission consisting of representatives of the competent authorities of the Contracting States.

Article 25

Exchange of Information

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is necessary for carrying out the provisions of this Agreement or of the domestic laws of the Contracting States concerning taxes covered by the Agreement encipher as the taxation thereunder is not contrary to the Agreement. The exchange of information is not restricted by Article 1. Any information received by a Contracting State shall be treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) involved in the assessment or collection of, the enforcement or prosecution in respect of, or the determination of appeals in relation to, the taxes covered by the Agreement. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

2. In no case shall the provisions of paragraph 1 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:

a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;

b) to supply information which is not obtainable under the laws or in the normal course of the administration of that or of the other Contracting State;

c) to supply information which would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (ordre public).

Article 26

Members of Diplomatic Missions and Consular Posts

Nothing in this Agreement shall affect the

fiscal privileges of members of diplomatic missions or consular posts under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

Article 27

Entry into Force

1. The Governments of the Contracting States shall notify each other that the constitutional requirements for the entry into force of this Agreement have been complied with.

2. The Agreement shall enter into force fifteen days after the date of the later of the notifications referred to in paragraph 1 and its provisions shall have effect:

a) in Brazil:

(i) in respect of taxes withheld at source on dividends, interest, royalties, and on income indicated in paragraph 6 of Article 10, to amounts-paid on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the Agreement enters into force;

(ii) in respect of other taxes on income, to amounts received during the tax year beginning on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the Agreement enters into force;

b) in Finland:

(i) in respect of taxes withheld at source, on income derived on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the Agreement enters into force;

(ii) in respect of other taxes on income, for taxes chargeable for any tax year beginning on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the Agreement enters into force.

3. The Agreement between the Government of the Republic of Finland and the Government of the Federative Republic of Brazil for the avoidance of double taxation and the prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income, signed at Helsinki on 16 February 1972, as modified by the Protocol signed at Brasilia on 12 June 1989 (hereinafter referred to as "the 1972 Convention"), shall cease to have effect with respect to taxes to which this Agreement applies in accordance with the provisions of paragraph 2. The 1972 Convention shall terminate on the last date on which it has effect in accordance with the foregoing provision of this paragraph.

Article 28

Termination

This Agreement shall remain in force until terminated by a Contracting State. Either Contracting State may terminate the Agreement, through diplomatic channels, by giving notice of termination at least six months before the end of any calendar year following after the period of five years from the date on which the Agreement enters into force. In such event, the Agreement shall cease to have effect:

a) in Brazil:

(i) in respect of taxes withheld at source on dividends, interest, royalties and on income indicated in paragraph 6 of Article 10, to amounts paid before the expiration of the calendar year in which the notice is given;

(ii) in respect of other taxes on income, to amounts received during the tax year ending in the calendar year in which the notice is given;

b) in Finland:

(i) in respect of taxes withheld at source, on income derived on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the notice is given;

(ii) in respect of other taxes on income, for taxes chargeable for any tax year beginning on or after 1 January in the calendar year next following the year in which the notice is given.

In witness whereof the undersigned, duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in duplicate at Brasilia this 2 day of April 1996, in the Finnish, Portuguese and English languages, all three texts being equally authentic. In the case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

For the Government of the Republic of Finland:

Ole Norrback

For the Government of the Federative Republic of Brazil:

Luiz Felipe Lampréia

(Suomennos)

PÖYTÄKIRJA

Allekirjoitettaessa tänään sopimusta Suomen tasavallan ja Brasilian liittotasavallan välillä tuloveroja koskevan kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi (jäljempänä "sopimus") allekirjoittaneet ovat sopineet seuraavista määräyksistä, jotka ovat sopimuksen olennainen osa:

1. Sopimuksen 20 artikla

Brasiliassa olevan yliopiston, korkeakoulun tai muun ylemmän oppilaitoksen opiskelijaa tahi ammattioppilasta tai liikealan, teollisuuden, maatalouden tai metsätalouden harjoittelijaa, joka asuu tai välittömästi ennen oleskeluaan Suomessa asui Brasiliassa ja joka yhtäjaksoisesti oleskelee Suomessa enintään 183 päivää, ei veroteta Suomessa hyvityksestä, joka saadaan Suomessa tehdystä työstä, milloin työ liittyy hänen opintoihinsa tai harjoitteluunsa ja hyvitys koostuu hänen elatustaan varten välttämättömistä ansioista.

2. Sopimuksen 22 artikla

a) Sopimuksen 22 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan verokannan osalta vain kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta, joilta sopimusta sovelletaan.

b) Näin ollen, sopimuksen 10 artiklan 1, 2 ja 6 kappaleen, 11 artiklan 2 kappaleen ja 12 artiklan 2 kappaleen mukaisia verokantoja sovelletaan vain kymmeneltä ensimmäiseltä vuodelta, joilta sopimusta sovelletaan.

c) Ensimmäiseltä kymmenen vuoden ajanjaksolta tai muulta myöhemmältä ajanjaksolta, jolta sopimusta sovelletaan a) ja b) kohdan osalta, sopimusvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat kuitenkin keskinäisellä sopimusmenettelyllä sopia näiden kohtien voimassaoloajan pidentämisestä vähintään viiden, mutta enintään kymmenen vuoden ajaksi.

PROTOCOL

At the signing today of the Agreement between the Republic of Finland and the Federative Republic of Brazil for the avoidance of double taxation and prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income (hereinafter referred to as "the Agreement"), the undersigned have agreed upon the following provisions which shall form an integral part of the Agreement:

1. With reference to Article 20

A student at a university or other institution for higher education in Brazil, or an apprentice or business, technical, agricultural or forestry trainee, who is or was immediately before visiting Finland a resident of Brazil and who is present in Finland for a continuous period not exceeding 183 days, shall not be taxed in Finland in respect of remuneration for services rendered in Finland, provided that the services are in connection with his studies or training and the remuneration constitutes earnings necessary for his maintenance.

2. With reference to Article 22

a) The provisions of paragraphs 1 and 2 of Article 22 shall, in relation to the rates of tax, apply only for the first ten years for which the Agreement is effective.

b) Accordingly, the rates of tax provided for in paragraphs 1, 2 and 6 of Article 10, paragraph 2 of Article 11, and paragraph 2 of Article 12 shall apply only for the first ten years for which the Agreement is effective.

c) However, during the first period of ten years or any subsequent period for which the Agreement is effective in relation to sub-paragraphs a) and b) above, the competent authorities may, through the mutual agreement procedure, agree to extend the period for which those sub-paragraphs are effective for an additional period of at least five years but not more than ten years.

Tämän vakuudeksi ovat allekirjoittaneet,

In witness whereof the undersigned, duly

asianmukaisesti siihen valtuutettuina, allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

authorised thereto, have signed this Protocol.

Tehty Brasiliassa 2 päivänä huhtikuuta 1996 kahtena suomen-, portugalin- ja englanninkielisenä kappaleena kaikkien kolmen tekstin ollessa yhtä todistusvoimaiset. Tulkintaerimielisyyden sattuessa on englanninkielinen teksti ratkaiseva.

Done in duplicate at Brasilia this 2 day of April 1996, in the Finnish, Portuguese and English languages, all three texts being equally authentic. In the case of divergence of interpretation the English text shall prevail.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta:

For the Government of the Republic of Finland:

Ole Norrback

Ole Norrback

Brasilian liittotasavallan hallituksen puolesta:

For the Government of the Federative Republic of Brazil:

Luiz Felipe Lampréia

Luiz Felipe Lampréia